

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A falu rossza.

— október 15.

Gonosz Pista kiugrott az utcára és fokosával elkezdett a békességes járókelők orra alatt hadonázni. Kérdik tőle: „Mit akarsz te azzal a fokossal, talán bizony verekedni?” Azt mondja a Pista: Nem fokos ez, hanem selyemkendő és dehogy akarok verekedni, sőt inkább meg akarom vele czirógatni keimeteket“.

Hát éppen így tett gróf Tisza István a hirhedeit ugrai levelével; mikor aztán a felháborodottak kérdőre vonták érte, akkor ő is szelidíteni akarta eljárását és szándékait. Nem akart, dehogy is akart ő fenyegetőzni azzal a kis szerelmes levelével — hanem azért mégis beváltja fenyegetéseit — ha lehet.

Az bizonyos, hogyha nem jut eszébe az orrunk alatt kihívóan hadonázni, ma nem volnának annyira élére állítva a dolgok, amint már is vannak. — Látszólag csend van ugyan, de ezuttal is igaz lesz, hogy a csend méhében fogannak a zivatatok. És ha gróf Tisza István zivatart akar gerjeszteni, amihez részéről — úgy látszik — elégséges egy ártatlan levélke is, akkor bizonyára nem ok nélkül cselekszi azt. Mennyire előbbre van már is ter-

veivel, mintha a parlamenti tárgyalás során kellene okot szereznie, amelybe kapaszkodva ránthatná elő fenyegetéseit, a házszabályok módosítására vonatkozó javaslatát.

Ugy tudjuk, gróf Tisza István a debreczeni ős kollegiumban tanulta a magyar nemzet történetét; vajjon elfeledte azóta a szabadságharcot előidézett eseményeket, azt a galád játékot, amelyet akkor a nemzettel üztek a legfelsőbb körök? Ha igen, akkor ilyen feledékeny ember nem való a miniszterelnöki székbe, ha pedig nem feledte el, nos akkor még kevésbé való e nemzet kormányára, ha a legfelsőbb körök kedvéért legerősebb védbástyánkon rést akar ütni és a házszabályok szigorításával az országgyűlési szólásszabadságot korlátozni akarja.

Lehet, hogy a házszabályok módosításra szorulnak, de az is igaz, hogy a módosításra nem az ő szerencsétlen keze és gondolkodása hivatott, még inkább igaz pedig az, hogy a jelen időszak nem arra való.

Gondoltak volna a módosításra akkor, amikor Bolivia és Argentina köztársaságokkal és közönséges büntetéseket kiszolgáltatásáról kötött szerződéseket tárgyalták, ne pedig akkor, amidőn a nemzet jo-

gai, sőt létérdekének biztosítása végett ugyan kell, hogy résen legyen.

Az államférfiúi bölcsességnek az előrelátás is egyik alkateleme. Csak a falu rosszainak jó minden alkalom virtusságuk kimutatására.

(*)

Törlesztéses kölcsönök a debreczeni ref. egyháznál.

— október 15.

A debreczeni ev. ref. egyház pénzügykezelésére s a kezelése alatt álló tőkék hasznosítására nézve Márton Imre egyházi ügyész három rendbeli indítvánnyal lép a presbiterium legközelebbi gyűlése elé. Ez indítványokról nekem csak a lap hasábjain közölt tárgysorozatból van tudomásom. Ennél fogva nem ismerem azok megokolását; csak sejtem, micsoda okok késztették a pénzügyekhez is alaposan értő ügyész urat különösebben azon javaslata megtételére, hogy a debreczeni egyház egyfelől járadék kötvényeket vásároljon; másfelől pedig tőkét kihitelezésénél vegye alkalmazásba a törlesztéses kölcsön-adás módját.

A debreczeni ref. egyház gondjaira, az egyház tőkepénztár vagyonával együtt csaknem három millió korona értékű ingó tőke van bizva. Ennek legnagyobb része alapítványi vagyon, amelyet az egyházi előjárásnak a kegyes alapítók által szoroson meghatározott czélokra kell gyümölcseztetni. Ugy hogy e közel három millió koronának az egyház nem tulajdonosa, csak sáfára, kinek kötelessége az alapítványi

A hétről.

Már ezután fejkem sem fáj
Irnokoknak és hajduknak;
Ujévtől lesz annyi pénzök,
Szinte félő: belefutnak.
Debreczeni vásáron is
Ocsóbb lesz a krumpli ára,
Hogyha ez a tőmérdek pénz
Odazökken piaczára.
Tanácsai nagylelkűségnek
Messzi földön nincsen párja:
Ot koronás, tíz koronás
Havi pótlék, — mily csudás a'!...
Mit csináljon ennyi pénzzel
Napidíjas irodalmár?
Emeletes házat épít
És hatlovas hintóban jár.
A város meg elmerül a
Deficitnek tengerébe,
Vagy előáll a Hortobágy
Hasznosításának réme.

Megindultunk és haladunk,
Meg se tudunk állni mármost,

Az új évben új rendőrség
Orzi majd a nemes várost.
Harmincz legény, ki a császárt
Valamennyi kiszolgáltá,
A kaszának, a kapának
Nehéz szagát ki nem állja.
Harmincz legény, valamennyi
Uniformis kedvelője,
Fog feszíteni majd a poszton,
Mint a rendnek éber őre.
A betörők, csirkefogók
Városunkból el-kifutnak,
— És vissza sem jönnek többé —
Mintán jól megrakodtak.
Lesz dolga a csendőrségnek
Drága dolga, haj de mennyi!
A bujdokló tolvajokat
Mind neki kell összeszedni!...
Ha pedig az új legények
Jóllaknak a koplalásba':
Akkor ők is el-kifutnak,
Ki Sámsonba, ki Kabára.

Szomoruan bandukol a
Helyi vasút masinája,

Nem csuda, hisz belefáradt
A nyáron a gyorsaságba.
Tíz hétig az égő napban
Nyargalász a porondon;
A barom se bírná ezt ki,
Nem egy jól szerelt gőzmozdony! —
Sa közönség, a kegyetlen,
Megpihenni most se hagyja,
Mint a nyáron, ma is olyan
Gyorsan akar menni rajta. —
Hasztalan rug ki a hámból,
Naponta kisikamolván
S a menetrend mutatóját
Hol elő, hol hátra tolván:
Mennie kell, mindig menni,
Miként a bolyó zsidónak,
Bárha szörnyű fáradságtól
Kerekei térdig kopnak. —
Vak nem látja, mi leszen e
Könyörtelen hajsza vége:
Hogy vontassa, bivalyokat
Kell majd fogni elejébe.

Tövis.

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

tökeket oszontatlanul megőrizni, kamatait az alapítók kívánságai betöltésére fordítani. Talán a legtöbb végrendeletben és alapító levélben az is világosan ki van kötve, hogy a tőke bátoros helyekre való kikölesztés után kamatoztassék.

Ugyde a közelebbi múlt esztendőben, az egyház adóssái közül egyre többen fizették vissza kölcsöneiket, ezeket törlesztéses kölcsönrel cserélvén fel és egyre kevesebben jelentkeznek új hitelkeresők. A pénztárban pedig folyton szaporodik a jelzálogi biztosíték mellett el nem helyezhető tőke, amit aztán takarékpénztárban kénytelenek kamatoztatni 1 és 1½% veszteséggel. E sűrűsödő jelenség pedig nem csak a tőkepénztár érzékeny károsodását vonja maga után, hanem lassankint több-több alapítvány rendeltetésének munkálása is rövidségeit szenvedni kezd.

A törlesztéses kölcsönök népszerűsítését mindenütt megérzi az olyan tőke, a melyet eddig a hitelnyújtás régi egyszerű módja szerint közönséges jelzálogi kölcsön alakjában kamatoztattak. Az ilyen kölcsönök visszafizetése napirenden van a városnál is, melynek pázipénztári alapjaiból 1902 végén 2540722, a kezelése alatt levő alapokból 475725 korona kamatozott adósságlevelekben; ugyanezt tapasztalta kollégiumunk, amely 3.111.772 korona jelzálogos követelésével egyike a legtekintélyesebb hitel-forrásoknak a környéken. Sőt a dolog természetétől is van ez országszerte mindenütt. A m. kir. statisztikai hivatal év-könyvei, valamint a hitelügy állapotáról, fejlődéséről írott minden munka azt bizonyítja, hogy az eladósodás rohamos növekedése főként a törlesztéses kölcsönök szaporodásával esik össze. E kérdést magam is tanulmány tárgyává tettem a Magyar-gazdasági munkámban. Az itt összegyűjtött adatoknak is hosszú sora igazolja: a hitelgazdaság terén mily rohamosan szorítják ki a törlesztéses kölcsönök a mindenestre terhebb közönséges jelzálogos kölcsönöket.

Ime a debreczeni I. Takarékpénztárnak 1902 év végén kimutatott 8104,180 korona reálkölcsönéből ötnyolczad törlesztéses, még pedig tulnyomólag zálogleveles kölcsön. Ugyanis 3094,950 kor. közönséges kölcsönrel szemben 2.103,914 törlesztéses készpénzkölcsön és 2905,314 kor. záloglevélben adott kölcsönkövetelése volt részint debreczeni, részint vidéki ingatlanokra betáblázva.

Felvette tanulságos adatokat meríthetünk e tekintetben a debreczeni telekkönyvekből. Ezelőtt négy és fél évvel, 1900 május havában a város 947 milliós kölcsönét is beleszámítva, 39.449,000 koronára rugott a debreczeni ingatlanokra bekebelezett terhek összege. Ebből 20 millió, vagyis 50 százaléknál több, törlesztéses kölcsönökre esett. Még ha leütjük is a telekkönyvi terhek summájából a város 947 milliós adósságát s egyedül a lakosság jelzálogos tartozásait vizsgáljuk: akkor is már 37-14 százalékra szökik a törlesztéses kölcsönök összege. Amennyiben a közönséges jelzálogi teher 4709 telekkönyvben 18.743,886 korona (62,56 százalék); a törlesztéses kölcsön pedig 510 telekkönyvön 11.128,630 korona (37,14%).

Márton Imre indítványának elbírálásánál nem csekély jelentőséggel bír az a körülmény is, hogy a tisztán mezőgazdasági vagyon, a tanya és kaszálló birtokok tulajdonosai — ez a törzsoikos polgári elem — csakugy, mint a házbirtokosok, növekedő előszeretettel keresik fel az amortizációs kölcsönöket kínáló pénzügyintézeteket. Ismét csak az 1900. évi állapotról szólva, a polgári tanyabirtokok 663 élő telekkönyve közül 154-en találtak közönséges kölcsönt, 1.526,958 korona erejéig; ellenben 98 pusztai telekkönyvre már akkor 3.000,730 kor. törlesztéses kölcsön nehezedett. A debreczeni telekkönyvekre vezetett ötszázötz törlesztéses kölcsön közül kilencvennyolcznak, vagyis 19,21 százaléknak tanyabirtok a jelzálogi biztosítéka s a tanyákra, mint jelzálogra bekebelezett 439 kölcsönből 22,32 százalék amortizáció.

Igy hódít az a helyes és igazságos gazdasági elv és veszi mind nagyobb mértékben igénybe a céljainak leginkább megfelelő hitelszerzési módot, hogy a beruházásoknak terheit is hordozza a következő nemzedék, ne csak gyümölcsét élvezze. Kiknek nagyobb összegű kölcsönre van szükségük, s annak visszafizetését hosszabb idő múltán remélhetik: tagadhatatlanul olcsóbb, könnyebb és jobb a törlesztéses kölcsön, mint a 6 százalékos közönséges kölcsön, amely évekig, évtizedekig terheli vagyonát anélkül, hogy a tőke egy fillérrel is apadna.

Idézett munkám is rámutat arra, hogy míg egy-egy megterhelt telekkönyvön a közönséges adósságokból beltelkeknel és tartozékaiknál átlag 4046, tanyabirtokoknál 9940, kaszállóknál 912 korona fekszik: a törlesztéses kölcsönök átlagos megoszlása beltelkeknel és tartozékaiknál 20,998, tanyák — telekkönyvein 30,616, kaszállóknál 7258 korona.

A hitelügy ilyen irányú átalakulásában, nincs megállás. Visszafejlődés még kevésbé várható.

Az egyházat, ugy a kollegiumot és a várost is, ahol nagy tökékek halmozódnak össze, hovaalább a szükség fogja rákényszeríteni, hogy a kezeléssre bizott a apok vagyonát a moderna hitelgazdaság elvei szerint gyümölcsösztessék, ha azt nem akarják, hogy lassankint minden visszafizetett pénzük a bankok és takarékpénztárak közvetítésére szoruljon. Az idők követelménye, hogy a különböző kulturális, emberbaráti és vallási czélökért lelkesedett alapítók végakarata érdekében szakítsanak az ósdi rendszerrrel. Ami közelebből az egyház tökéit illeti, ha a reábizott vagyonnak és a maga pénzbeli vagyonának a megszokott utómódon való kamatoztatását sem az elődök nem tartották, sem az utódok nem tartják illetlennek és méltatlannak az egyházhoz — a törlesztéses kölcsönök bevezetéséből sem idegenkedhetik a Nagytiszteletű és tekintetes Presbiterium. Ezzel a lényeg nem, csak a forma változik.

Valóban Márton Imre ur indítványa idején való hasznos, megszívlelendő és elfogadásra méltó.

Z. L.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Zsinati bizottsági ülés. Az egyházkerület zsinati képviselőit igazoló bizottság tegnap délután ülést tartott, melyen a Simon Károly hadházi tanító zsinati póttagját bírálta el. A bizottság nem igazolta Simont, mert az egyházkerület előbbi határozata kifejezetten ellentmond annak, hogy tanító is képviselhesse magát mandátumot a zsinaton.

Az igazgatótanács ülése. A főiskola igazgatótanácsa Kiss Áron püspök és Dégenfeld József gróf főgondnok elnöklete alatt november hónap 3-án ülést tart, melyen az egyházkerületi közgyűlés tárgysorozatának tanügyi pontjait készítik elő.

Gyűlések a főiskolán. A főiskolai vivőegylet tegnap délután ülést tartott, melyen az ötos bizottság terjesztette elő az alapszabálytervezetet. — A Joghallgatók Segítő Egyesülete ma délután közgyűlést tart.

Katholikusok nagygyűlése. A magyarországi katolikusok nagygyűlése ez évben okt. 20—23 ik napjain lesz a fővárosban. A nagygyűlésnek egyik védnöke Wolaffka Nándor dr. debreczeni vál. püspök lesz. A nagygyűlésen minden katolikus férfi és nő résztvehet.

Indiai misszionárius Debreczenben. Megemlékeztünk már arról, hogy Maclean indiai misszionárius Debreczenbe jön, hogy a keresztyen diákszövetségről felvasást tartsen. Maclean 18-án, kedden érkezik és aznap este a főiskola

disztermében megtartja felolvasását. Kisrője, ki egyszersmind tolmácsa is, Forgács Gyula fővárosi ev. ref. segédlelkész, ki maga is buzgó terjesztője a szövetségi eszmének. A keresztyen diákszövetségnek tagjai lehetnek nemcsak hittanhallgatók, de jogászok is. Célja a szövetségnek, hogy a bibliát, valamint az evangéliumi iratok terjesztése és ismertetése, valamint szórakoztató összejövetelek tartása. A felolvasás iránt diákkörökben nagy az érdeklődés és előreláthatólag a szövetségnek számos tagja vesz részt a felolvasásban a debreczeni főiskolából.

Az ifjusági zászló. A létesítendő ifjusági zászló gyében tegnap Kövér Árpád szénior elnöklésével ülést tartott a főiskolai ifjuság. Már nemcsak az vált bizonyossá, hogy meglesz a zászló, de a tegnapi gyűlésen H. Kiss Pál II. éves joghallgató indítványára a felavatás napját és sorrendjét is megállapították. A felavatás február 1-én lesz. Reggel a városháza nagytermében gyülekeznek, honnan a nagytemplomban mennek. Itt istentisztelet keretében avatják fel az új zászlót. Utána a főiskola disztermében a zászlószegeket verik be. Délben bankett lesz, este pedig a színházban irodalmi estélyt rendeznek, mely után táncmulatság következik.

Megakadályozott családi dráma

Feleség a férj ellen.

— okt. 15.

Teljes századvégi kép. A csinos, szerelemre ért menyecske rövid házias élet után elhagyta a férjét, aki öröklően szereti. Válopert indit ellene. A férfi nem tud beletörődni a gondolatba, hogy az asszony elhagyja é pisztolyt vásárol, üldözi, halállal fenyegeti, hogy visszatérjen hozzá.

— Sorsát senki sem kerülheti ki — ez az elkeseredett, fiatal férj jelszava és az asszony megretten, mert tudja, hogy a férje nagyatyja és öccse is öngyilkossá lettek és tudja, hogy a férfi elszánt, elkeseredett ember.

Csodálatos rejtély. Az asszony fél, remeg és még sem tér vissza hozzá, pedig jól tudja, hogy az elkeseredett ember lelki nyugalmát csak ő adhatja vissza.

Igy keletkeznek a véres családi drámák.

Szerencsére ez a dráma félbe maradt, de ott lebeg a szörnyű mondás: Sorsát senki sem kerülheti ki.

Az eset a következő:

M. D. fiatal máv. altiszt ellen válopert indított a felesége. A férj azonban szereti a feleségét és halállal fenyegeti folyton.

— Meghalunk mind a ketten, én is, te is — hangoztatta többször, mikor látta, hogy könyörgése nem használt.

— Csütörtökön reggel revolverrel kereste fel az asszonyt, aki magára zárta az ajtót ijedtében, majd az ablakon át kimenekült az utcára s idegeneknél keresett menedéket, majd a rendőrségen tett feljelentést a férje, a gyermeke atyja ellen. A rendőrség a félbemaradt családi dráma ügyében megindította a vizsgálatot.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Szombat, okt. 15. Bizáncz. (Szinmű negyedszer) „A” bérlet.

Vasárnap, okt. 16. Délután: Sabin nők elrablása. (Bohózat); délután: Kis császár. (Operett.)

Hétfő, okt. 17. Lear király. (Tragédia) „B” bérlet.

Kedd, okt. 18. A kis császár. (Operett.) „C” bérlet.

Szerda, okt. 19. A kis császár. (Operett.) „A” bérlet.

Csütörtök, okt. 20. A kis császár. (Operett) „B” bérlet.

Péntek, okt. 21. A szókimondó asszonyosság. (Szinmű) „C” bérlet.

Szombat, okt. 22. Durand és Durand. (Bohózat.) „A” bérlet.

Vasárnap, okt. 23. Délután: Mikádó. (Operett); este: A kis pajtás. (Vigjáték.)

Le a tapssal!

— Színházi meglepetések. —

(Tegnap este Szegeden a nézőtérrel virágcsokrot röptettek a szinpadra. A közeljövő színházi eseményeiről tájékoztat a következő párbeszéd.)

Az egyik: Ah, azok a fölnyújtott virágdományok olyan sablonosak, olyan unalmasak.

A másik: Igazad van. A publikum már eszmélt kapott tőle.

Az egyik: Mindig egy és ugyanaz! A csokros egyén kinyitja a zenekari kis ajtót, ott izgatja a közönséget a virágállványok mutogatásával, akárcsak a Ponlyék vörös lebernyege a bikát, aztán a csokorszámtól utánfoladogatják a virágot — kedves meglepetésül.

A másik: Pedig a közönség már félőrája uszik ebben a meglepetésben és az ünnepelelt hölgy éppen két napja van meglepődve az ovációitól.

Az egyik: Szóval, mi szakítunk ezzel a rendszerrel!

A másik: Szakítunk!

Az egyik: Mit szólna az ötletemhez? Ma este a harmademeleti ülőhelyről egy torpedót lövök ki a naivának.

A másik: Bravó! Ez legalább új! Az egyik: Holnapra már egészen más tervem van. Légkajon fölereszkedek a csillárig, onnét leszaggatok egy üvegsort és nyakékül egyszerűen ráhajtom a szubrett nyakára.

A másik: Pompás! És neked ne sikerülne, a hirneves czéllövőnek?

Az egyik: Ez még semmi! Vettem egy karika ammenthált, a közepét kifurtam. Ezt a földszintről fogom átgurítani a szinpadra a muzsikások fején keresztül. És megbeszéltem a buffóval, hogy a sajt nyilásába beleakasztja az éppen akkor gesztusra lendülő karját.

A másik: Elragadó, bámulatos!

Az egyik: S most kapaszkodjál erősen a székedbe.

A másik: Megvan!

Az egyik: A koloraturénekesnőnek különös ovációt szántam. A leghatásosabb énekszámának előadása közben, mikor a közönségnek is égne mered a hajszája, belemarkolok a kritikások dus fűrtéibe és ami a tenyerembe marad, azt hajigálom föl a deszkákra.

A másik: Amelyekről a hangulat leárad...

Az egyik (gépiesen folytatja):... és szénaitlatot terjeszt. Egészen belezavarsz! Nos, ugy-e, fényes?

A másik: Örületes, óriási!

Az egyik: A konkurrens színésznők megpukkadnak. A közönség lázba esik. A kritikások elrohannak...

A másik:... és téged a rendőrségi ügyeletes fültüvön ragad.

Az egyik: Tévedsz, barátom. Ez az egy nem fog megtörténni.

A másik: És más ötleted nincsen?

Az egyik: Dehogy nincs! Összevásároltam a tragika zálogcéduláit és csomostul röptem a lábaimhoz. Erre a karszemélyzet szétrebben...

A másik: Dehogy! Összeszedi a zálogcédulákat!

Mongódi.

Eleven ördög. Tegnap este Konti pompás operettje az „Eleven ördög” másodizben került színre. Kis számu közönség nézte végig a nem éppen legjobb előadást, melyben Sugár Aranka aratott nagy sikert. A többi szereplők közül Rózsa Lili, Krémer és Faragó váltak ki.

Az új naiva. Kovács Gizella, az új segédnaiva a legközelebb színrekerülő Tetemrehívás egyik kedves leányszerepében fog bemutatkozni a debreczeni közönségnek.

Kis császár. Az első operett újdonság holnap este kerül színre. A Stoll Károly kedves zenéjű „Kis császár” cz. daljátékában részt vesznek Sugár Aranka, Rózsa Lili, Rományi Mária, Faragó Ödön, Iványi Antal, Mezey Andor, Havasi Szidi, Szilágyi Aladár.

Gyilkos földomlás.

Anyja és gyermeke halála.

— október 15.

Az Arad közvetlen szomszédságában fekvő Glogovác községnek szomorú szennyezése volt tegnap délelőtt. A lezuhanó föld gyilkos nyomása megölte egy asszonyt és ártatlan kis gyermekét. Messze a falutól, egy meglehetősen elhagyott helyen történt a katasztrófa, amelyet egy kis leány fedezett fel s így természetesen már-már csak eléktelenítet holtesteket talált a mentő segítség. A szerencsétlenségről tudósítók a következő telefon tudósítást küldte:

Glogovác községtől mintegy másfél kilométernyire fekszik az a bizonyos terület, ahonnan a falubeli lakosok az anyagot szállítják s ahol különben rendszerint vályogot is vernek.

Ide sietett ki tegnap délelőtt 10 órakor két éves kis fiával Cziczka Györgyné, egy glogováci földmives felesége, aki reggel hozzáfogott a házuk tapasztásához s ehhez a művelethez tudvalevőleg agyagra volt szüksége. Egy kosarat és egy kapát vitt magával, s amint kiért, egy alaposan kivájt mélyedésbe szállott alá. A gyermekét maga mellett helyezte el, azután nagy buzgón neki látott a munkának. Erős csapásokkal szaggatta ki a falból az agyagot, s nem vette észre, hogy a feje fölött egy repedés támadt, amely minden ütésnél nagyobodik. Egyszerre csak hatalmas robajjal óriási földtömeg hullott alá, amely teljesen maga alá temette az anyát és gyermekét.

Még akkor is el kellett volna veszniök, ha nyomban hozzáfognak a mentéshez, segítség azonban csak két óra múlva érkezett. Még pedig ez is igen különös módon. Cziczka Györgyné ugyanis, mielőtt leszállt volna az agyagért a gödörbe, a kendőjét elhagyta a parton.

Ugy délfele arra járt véletlenül a szerencsétlenül járt asszony szomszédjának 13 éves leánya, aki megismerte a Cziczkané kendőjét. Vizsgálódni kezdett s mindjárt látta, hogy szörnyű szerencsétlenség történhetett. Lélekszakadva rohant be a faluba hírt adni a balesetről, mire az előjáróság nyomban megtett minden intézkedést arra, hogy az áldozatokat végzetes helyzetükből kiszabadítsák.

Vagy husz ember dolgozott néhány percz múlva a mentésen. Óriási erőfeszítésbe került, míg a lezuhanó nagy mennyiségű föl-

det eltávolították, egy óra beletelhetett, míg szintre jutottak. Hanem fáradozásuknak nem volt már eredménye. — Ott feküdt elöttük összezúzva, boltan (Cziczka Györgyné, s pár lépésre tőle gyermeke. Egyikben sem volt élet, kétszeresen is meghaltak: fuladás és belső sérüléseik által.

Beszállították őket a községbe a házukhoz s ott ravatalozták fel mindkettőt. Cziczka György, a szerencsétlen család főéppén akkor ért haza mikor a feleségét és kis fiát kiterítették; csak hült tetemeikre borulhatott.

A szerencsétlenségről értesítették az aradi kir. ügyészséget, mely a vizsgálatot megindította. A szerencsétlen áldozatokat holnap temetik.

A piaci helypénz szedés behozatala.

— október 15.

A városi tanács mégis megakarja valósítani a piaci helypénzszedésre vonatkozó szabályrendeletet és minden körülmények között csakis ezen adózási nemet tartja a legalkalmasabb eszköznek a pótdó redukálására. Hiába tehát az iparosság, a kereskedők, a mezőgazdák tiltakozása, mert a városi tanács szabályrendelet tervezetét a jövő heti városi közgyűlés elé terjeszti abban a formában, azon magas díjtételek mellett, amint azt a főszámvevő kidolgozta és elfogadásra ajánlotta.

Hogy a számvevőség és a városi tanács a városi pénzügyi viszonyainak rendezésénél a rendes gazda gondosságával igyekezzik eljárni és a kiadások ellensúlyozása céljából bevételekről gondoskodik, — ez mind természetes és öröndetes dolog, ezért őket senki sem szólja meg és senki sem fog ezen szándékuk elé ezen szemponból akadályt gördíteni. — A jelen esetben azonban, amint az eddigel is több ízben kifejtettük, a kiadások csökkentésére, különösen pedig a pótdó leszállítására nem tarthatjuk alkalmas eszköznek a piaci helypénz behozatalát olyan irányban, hogy az a város eladásával foglalkozó polgárságának alapos megterhelésére irányuljon.

Mert helyes érv az, amit a városi tanács is erősen hangoztat, hogy a helypénz szedés mindenkit egyaránt súlyt, vagyis ha az eladó tulajdonos piacra vitt cikkeiért helypénzt is fizet, az neki megtérül, mert ő aztán annál drágábban értékesítheti a maga eladásra szánt tárgyát és így tulajdonképpen a helypénz szedés terhe a fogyasztó közönség között oszlik meg.

Ez az álláspont csak az elméletben hangzik jól; a gyakorlatban azonban nem egy könnyen válik be. Ma már nem azt az időt éljük, amikor a fogyasztó közönség alkalmazkodik az eladóhoz, hanem e tekintetben megfordított a viszony, vagyis az eladó kénytelen a fogyasztó ajánlatához simulni és az erős konkurrenczia miatt piacra szánt cikkeiért égető szükségletei fedezése céljából úgy értékesíteni, amint azt a vevő akarja. Hogy ilyen körülmények között kit is súlyt tehát a piaci helypénz, azt nagyon könnyű kitalálni, a vevőt csak a legtrikább esetben és legtöbbször magát az eladót.

Ha az eladó cikkei az első piacon már értékesíthetné, akkor még a helypénz szedés ellen senkinek tiltakozna, mert a helypénznek egyszer való megfizetése tényleg nem valami tulságos megterhelés. — A gyakorlat azonban itt is az ellenkezőt igazolja, vagyis azt, hogy az eladó, különösen pedig az iparos és kereskedő, akinek az eladás megélhetésüknek, ipari, üzleti tevékenységüknek a rugója, — a nagymérvű verseny, az eladók és a termelő nagy számánál fogva nem — tudják cikkeiket azonnal értékesíteni, hanem kénytelenek azokat egyik napról a másikra, egyik hétről a másik hétre, sőt olykor-

olykor hónapról-hónapra piacra vinni, amíg nagynehézén akad egy vevő, aki ipari készítményének gazdája akar lenni. Ha ez esetben (ami nagyon is gyakori eset) az eladó az első piactól az eladásig fizetett helypénzt összeadja, ez egy olyan szép összeget tesz ki, amely mellett bizony nemcsak hogy üzleti haszonról nem lehet szó, hanem határozottan állítható, hogy az ilyen eladó remélhető nyereségét helypénz címén a városnak volt kénytelen fizetni; munkájára pedig ráfizetett.

Ha a város a helybeli eladók érdekében az idegeneket sújtja helypénzzel, ezt természetesen tartjuk, mert a város adófizető polgársága a várostól védelemre joggal számíthat, és az ilyen idegenek a helybeli eladóknál sokkal jogosabban kötelezettek is arra, hogy a város elfoglalt közterületére díjat fizessenek, sőt még azt is természetesen tartjuk, ha már a szükség úgy kívánja, hogy a helybeli eladók is fizessenek helypénzt; ezen összegnek azonban a proponált összegeknél sokkal kisebbnek kell lenni.

Nem kívántunk a helypénz összegek nagyságáról ezuttal egyenként megemlékezni, mert hiszen ezekkel annak idején már foglalkoztunk, csak felhívjuk a közgyűlés figyelmét a helybeli eladók kívánásainak figyelembevételére, kik méltán megérdemlik, hogy egy ilyen, a városnak nem is csekély jövedelmet hozó tervezet az ő érdekeiknek legmegfelelőbb módon alkotassék meg.

Hogy ezen közérdekű kérdéssel szükségesnek tartottunk közvetlen a közgyűlés előtt: újból foglalkozni, ezt a városatyák érdekében tettük, akik között kevés a piaci árulással foglalkozó gazda, iparos és kereskedő és éppen azért ajánljuk a saját társadalmi osztályukhoz tartozó nehezebb megélhetési viszonyok között élő tagjaiknak méltó megvédését. Méltányosságot és igazságosságot kérünk a közgyűléstől és ha ezen kívánságunk megvalósulhat, akkor lesz piaci helypénz is, amely a város pénztárát szaporítja és lesz olyan szabályrendelet is, amely nem teszi tönkre a helybeli adófizető eladással foglalkozó polgárokat, hanem igyekszik azok érdekeit is méltán megvédeni.

X.

NAPI HIREK.

— Vasárnapi istentiszteletek. A holnapi istentiszteletek sorrendje a következő: az ev. ref. templomokban: a Nagytemplomban Uray Sándor püspöki segédlelkész, a Kistemplomban Koltzsváry Mihály esküdt felügyelő, a Kossuth-utcai templomban Szele György lelkész, az Ispótytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Homokkertben egy hittanhalgató. Az istentiszteletek sorrendje a román. kath. templomban vasárnap okt. 16. Dél-előtt 6 órakor miséznek Varju Lajos. 7 órakor Szabó István. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékek részére. 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-plebános mondja segédlettel; nagymisé után Szabó István prédikál. Háromnegyed 11-kor a Svetitszárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond. Fél 12-kor miséznek Nyári Ignác. Délután fél 3-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök prépost, plebános keresztény tanítást tart. 3 órakor

litánia, utána Rózsafüzér. 5 órakor a Szent József társulatának hónapos ajtatoságát végzi dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plebános, szent beszéd és litániával.

Az ágost. hitv. ev. templomban Martny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— Személyi hír. Malonyai Dezső dr. fővárosi író ma este Debreczenbe érkezik. Malonyai Dezső dr. a kormány anyagi támogatásával a „Magyar ügy művészete“ cz. nagyszabású művet szerkeszti és ennek érdekében adatok gyűjtése végett érkezik Debreczenbe. Malonyai Dezső Jeney Miklós t. rendőrkapitány, régi jóbarátjának lesz Debreczenben időzése alatt szívesen látott vendége.

— A városházáról. Szabó Kálmán tanácsnok Budapestről hazaérkezett.

— Nem lesz házbéradó. A házbéradó kivetése tárgyában a város külterületén befejezték az összeírást. A külterületen eszközölt összeírás eredménye már maga kizárja, hogy Debreczenben házbéradót lehessen behozni. A kiküldöttek ugyanis 8900 lakrészt találtak, melyből 1800 van bérbeadva, tehát 700 lakrészrel több a bérbe nem adottak száma, ami a város javára esik. Az 1800 bérbeadott lakrész között is azonban több mint 200 van, melyek kifogás alá esnek. A város belterületén jövő hó 1-én kezdik az összeírást és előre láthatólag itt mintegy 400-zal több lesz a bérbeadott lakrészek száma. Mindamellé, hozzávetve a külterületen eszközölt összeírás eredményét, a bérbe nem adott lakrészek száma néhány ezerrel haladja meg a bérbeadott lakrészek számát, úgy hogy a törvény értelmében ha a bérbe nem adott lakrészek száma nagyobb a bérbeadott lakrészeknél, házbéradó nem vehető ki és így Debreczenben nem lesz házbéradó.

— Új kórházi orvos. Dr. Katona távozásával a kórháznál megüresedett alorvosi állást tegnap betöltötték. A választás dr. Halász Lajos, volt fővárosi orvosra esett, a ki tegnap már el is foglalta új állását.

— Az 1905-ik évi költségvetés. Ez lesz a mostani, októberi közgyűlésnek legfontosabb tárgya s egyik bizottság a másik után gyűlésezett, tárgyalta ebben az ügyben. Természetes, hogy nagy súlya lesz e tekintetben a városi tanács javaslatának, mely azonban még mindig nem készült el s még a tanács hétfőn d. e. tartandó teljes ülésében foglalkozni fog a költségvetés egyes tételeivel. A tanács javaslat szerint a pótdadó 35 százalékra fog emelkedni a jövő esztendőben.

— A bábaképezde építése. A városi tanács a bábaképezde építésére 323,832 korona összeggel árlejtést hirdetett. Az ajánlatok beadásának határideje holnap d. e. 10 órakor jár le és mindjárt azután felbontják a beérkezett ajánlatokat.

— Népesedés. Az elmúlt héten 32 haláleset fordult elő. Született ugyanazon idő alatt 23 leány, 38 fiu. Természetes szaporodás tehát 29.

— A hét vőlegényei és menyasszonyai. Az anyakönyvi hivatalnál az elmúlt héten eljegyzésüket bejelentették: Kabai János — Kecskés Eszter, Békési Imre — Kovács Róza, Szabó József — Szücs Juliánna, Farkas Lajos — Boros Zsuzsánna, Kovács Kálmán — Ács Nagy Erzsébet, Gere Miklós — Földvári Erzsébet, Papp Dénes — Nagy Etelka, Szabó Zsigmond — Kalmár Juliánna, Kérészy Arpád dr. — Propper Ilona.

— Gyermekmenhely telep Nádudvaron. A debreczeni állami gyermekmenhely megbízásából dr. Strelinger Győző, a gyermekmenhely orvosa tegnap Nádudvaron járt, hogy ott gyermekmenhely telepet létesítsen. A kiküldött orvos Nádudvart a telep létesítésére alkalmasnak találta és most már Nádudvaron is helyeznek el lelencz gyermekeket.

— Miniszteri kitérítés gazdasági cselédeknek. A földművelésügyi miniszter minden évben 100 koronával és oklevéllel tüntet ki gazdasági cselédeket és munkásokat. A kitérítések ügyében a főispán utasította a polgármestert, hogy nevezzen meg egy gazdasági cselédet és egy gazdasági munkást, kik régi és hű szolgálatukkal érdemesek a kitérítésre. A kitérítendő munkások megkeresésre iránt a polgármester a gazdasági együletet kereste fel.

— A sertésvész gyógyítása. A sertéstartók legveszedelmesebb ellensége a sertésvész. Ennek gyógyítására Oravetz József tanító ügyes, hathatós vegyi szert készített. Erről, valamint más vegyszerekről, azok használati módjáról és eredményéről fog Oravetz a jövő héten a tanítói árvaházban felolvasásokat tartani. Oravetz a tanügyi és egészségügyi körökön kívül a gazdasági egyület is pártolja. A felolvasásnak nagy fontosságot tulajdonítanak illetékes körökben.

Halálozások. Tegnap kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Veisz Olga izr. 3 hónapos, Sós István ev. ref. 45 éves, Schvarcz Béla izr. egy hónapos, Marjai Istvánné Nagy Borbála ev. ref. 82 éves.

— Házasságkötések. Mult heti kimutatásunk óta házasságra léptek: Kürthy István Kovácsy Saroltával, Mihálics Pál Siegmeth Fridával, Pécsi Mihály Szikszai Juliánnával, Szilágyi József Varga Máriaival, Szabó László Ruszó Terézével, Kása Lajos Maklári Rózával. Összesen 6 pár.

— Brutális cipész. Ilyen című és tegnapi számunkban megjelent híreinkre vonatkozólag annak kijelentésére kértek fel bennünket, hogy Vas István és özv. Ledniczky Józsefné nem az étel árán vesztek össze, hanem egész más ok miatt történt köztük az affér.

— Megszűnt az építőmunkák zárlata. A hetek óta tartó építőmunka zárlat ma véget ért. A munkások nagyobb része ugyanis azzal a kérelemmel fordult a mesterek végrehajtó bizottsága elé, hogy adjanak nekik a mesterek munkát, mivel ők csak a többi munkások kényszerítésére hagyták abba a munkát. A végrehajtó bizottság tegnap tárgyalta a munkások kérelmét és elhatározta, hogy a jobb érdekes munkások kérelmének helyet ad ugyan, de — biztosítani akarván a munkálatok zavartalan folytatását — csak azoknak a munkásoknak adnak munkát,

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket

a legelőnyösebb feltételek mellett

eszközöl ki

Hartstein Kálmán

jelzőlog kölcsön irodája

Debrecen.

Piac-utca 38 szám.

kik az 1904. október 12-én kibocsátott és az iparhatóság által is jóváhagyott „Munkarend“-et magukra nézve kötelezőnek ismerik el. Ezt a kérvényező munkások a mesterek részéről indokoltnak találták és elfogadták. Így aztán ma már több helyen megkezdtek a közműves munkások a munkát. Bizonyára a többi munkás is követni fogja a jó példákat és remélhető, hogy rövid idő alatt véget ér a munkások és mesterek áldatlan küzdelme.

— **Tolvaj oseléd.** Tegnap délután Andirkó Mária főzőnő Széchényi utca 25. számú háznál levő lakásából egy pénztárcza eltűnt, melyben 46 korona volt. Dobos József rendőrbiztos azonnal megindította a nyomozást, melynek során a gyanú Czine Eszter Késes-utca 58. számú háznál lakó oselédre esett. A oselédet Dobos éjjel felváltta, de Czine Eszter erősen tagadott. A kereszkérdések azonban annyira zavarba hozták, hogy mindent beismerett. Megvallotta, hogy délután volt az Andirkó Mária lakásán és az ágyból lopta el a tárczát. A lopott pénz két korona híjával megkerült.

— **Elfogott tolvaj.** Az Ujföldön Császár Sándor gazdálkodónak Kovács Gábor nevű hetese egy pár csizma és egyéb ruháinak ellopása után felszökött. A tolvaj hetest ma délelőtt az utcán találta meg volt gazdája. Kovácsot azonnal lefűllete és a csendőrségnek átadta a meglopott gazda. Kovács beismerte a lopást, sőt a lopott holmik rejtekhelyét is megnevezte.

— **Birkózó verseny Debreczenben.** A tornacsarnokban e hónap 25. én országos amateur birkózóverseny lesz. A versenyre jelentkezők három csoportba osztva mérkőznek. Az első testsúlycsoportba tartoznak a 70 kilogrammnál könnyebbek, második a 70–80 kg, harmadik a nehéztetsúlycsoport 80 kilogrammtól feljebb. A nevezések október 25-ig Horvay Róbert dr. tanárnál jelentendők be.

— **Árverési csarnok.** Az első debreczeni kézi zálogkölcsonintézet részvénytársaság árverési csarnokot kíván mintegy 90.000 korona befektetéssel létesíteni. Mivel azonban ezen befektetés nagy anyagi áldozattal jár, a részvénytársaság azon kéréssel fordult a tanácshoz, hogy terjesztené fel pártolólag azon kérését, miszerint ezen tervezett üzlet gyakorlása 25 évre terjedőleg a kizárólagossági jogot elnyerhesse. A tanács legközelebb határoz a beadvány sorsára nézve.

— **Dalestély.** A Debreczeni Munkás Dalegylet e hónap 16-án, vasárnap az „Arany Bika“ dísztermében, Husz Lajos egyetemi karnagy vezetésével, Kiss Béla zenekarának közreműködésével, könyvtárának gyarapítása végett zártkörű dalestélyt rendez, mely este 8 és fél órakor kezdődik. Belépti jegy személyenként 1 korona 40 fillér, előre váltott jegy 1 korona 20 fillér. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órási üzletében Piacz-utca, Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca és Cilli Mihály szeszkereskedésében Kossuth-utca este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Az estély műsora a következő: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Dalünnepe Thern K.-tól, előadja a dalegylet. 3. Édes leánykám, Hubertől, előadja a dalegylet. 4. Réginóta, Lányitól, előadja a dalegylet. 5. Loreley, Silcher-től, előadja a dalegylet. 6. Rákóczi induló, Hubertől, zenekísérettel előadja a dalegylet. Hangverseny után táncz.

— **Az O. M. K. E. tevékenysége.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ügyvivő igazgatósága elhatározta, hogy a tagoknak felvilágosítást ad először magyarországi cégekről, másodsor mindennemű közigazgatási, adó- és illeték ügyben. Az eljárás teljesen díj- és illetékmentes, csupán a válaszára szükséges postabélyeget kell a megkereséshez mellékelni.

A kerület titkára különben az érdeklődőknek készségesen ad további részletes felvilágosítást a Kereskedelmi Csarnokban naponta délután 2 és 3 óra között, ahol egyéb, a központ által folyamatba tett más kezdeményezésekről is felvilágosítás nyerhető.

— **Hírlapirodalmunk 1903 ban.** Hazánkban 1903 ban 917 magyar nyelvű hirlap és folyóirat jelent meg, még pedig 102 politikai napilap (30 Budapesten és 72 vidéken); 90 politikai lap (14 Budapesten, 76 vidéken); 13 vegyes tartalomú képes lap (11 Budapesten és 2 vidéken); 54 egyházi és iskolai lap (29 Budapesten, 25 vidéken); 24 szépirodalmi lap (10 Budapesten, 5 vidéken); 22 éleztap (16 Budapesten, 6 vidéken); 284 szaklap (237 Budapesten, 47 vidéken); 234 vidéki lap nem politikai tartalommal; 54 hirdetési lap (3 Budapesten, 51 vidéken) és 40 melléklet (30 Budapesten, 10 vidéken). Ezenkívül 201 idegen nyelvű lap jelent meg, még pedig 115 német, 2 horvát, 18 szerb, 20 román, 3 tót, 2 orosz, 3 francia, továbbá 1—1 cseh, lengyel, olasz, angol és héber nyelven.

— **Hová menjünk színház után?** Márkus Jenő Dréher sörcsarnokába, hol frissen csapolt koronásör egész nap, színház után is. Karcos bor, édes must, színház előtti és utáni kis vacsora ujdonságok. Hetenként ötször zeneestély, Rác Károly és Kiss Béla zenekara által felváltva.

— **Fogfájást és szájbüzt** azonnal megszüntet a „Plombus“ amerikai önploombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

— **Angol hölgyek** sohasem használnak arzenket, hanem uzorkatejet, mely valódi angol minőségben kapható Balassa K. gyógyszerárban Budapest-Erzsébetfalva. Főltetlen biztos hatású és teljesen ártalmatlan szépitőszert, mely már 2–3-szori bekenés után eltávolít szepit, májfoltot, kiütéseket, mitesszer és mindenféle tisztatlanságot az arcáról, melynek üdösséget, fiataloságot kölcsönöz. Vigyázzunk, hogy minden üvegen a „Balassa“ név látható legyen. Üvegje 2 kor. Ugorkapuder 1 korona 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban Postán szétküldi Balassa Kornél gyógyszerára Budapest-Erzsébetfalva.

— **A hölgyközönségnek** mindig gondot okozott a (mieder) fűző. Ettől függ a női természet csinosasága, ez pedig csak úgy érhető el, ha minden hölgy a saját természetére szabott fűzőt visel, mert ezáltal jut csak érvényre a női természet szépsége. Azonkívül egészségi szempontból is ajánlatosabb az így készített fűző, mint a gyári fűző, miért is minden hölgy saját érdekében cselekszik, ha mellfűzőit Goldstein Karolina műtermében (Debreczen Piacz-tér) készítteti, ki specialista az ily fűzők készítésében, mit fényesen igazol számtalan szaktekintély elismerő levele. Rendelések szabatosan mérték után 6 óra alatt készülnek. A dus választékú raktári fűzők méltányos árban árusíttatnak.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

— **Halász Nándor** ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

— **A Komáromi papirkereskedés** csodjából visszamaradt áruk minden elfogadható áron eladtnak, Kossuth-utca 6. szám.

— **Eladó** egy jó karban levő zongora József kir. herceg-utca 47. Ugyanott föld tanyával, közvetlen a vágóhid mellett eladó vagy bérbe azonnal kiadó.

TAVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, október 15. A képviselőházi mai ülésén elsőnek Apponyi Albert gróf szólalt fel. Az olasz provizóriumról szólott, amely szerinte nem kielégítő. Erélyes szavakkal tiltakozik Tisza ama törvénytelen eljárása ellen, hogy az országot rendelettel akarja kormányozni. Ez a Cesarizmus.

Alkotmányjogunk szerint az önálló vámtarifa még nem jött létre és a tárgyalás megkezdése az új vámtarifa nélkül egyenes lábbal tiprása az 1899. XXX. t.-cikknek. (Óriási zaj. Helyeslés.)

Elnök: Csendet kérek!

Rákosi Viktor: Szomorú dolog ez!

Az elnök szavai után óriási zaj keletkezett, melynek lecsillapultával Tisza István válaszolt Apponyinak.

A nagy zaj miatt a miniszterelnök-percekig nem tudott szóhoz jutni, végre megszólalt s ezeket mondotta:

Nagyon különös, hogy aki a szólás jogával akar élni, nem akarják meghallgatni. (Zajos közbeszólások.)

Endrey Gyula: Az ilyen embertől, ki a törvényt lábbal tiporja, nem akarunk semmit sem hallani.

Tisza István: Nem tartja törvénytörésnek a szerződést, sem azt, hogy rendelettel léptette életbe, de erre a helyzet kényszerítette. (Nagy zaj.)

Ernst néppárti kezdett beszélni ezután, de alig szólt pár szót, összeesett. A rosszul lett képviselőt kivitték a teremből.

Endrey Gyula támadta ezután a kormányt és Tiszát Nebántsvirághoz hasonlította.

Orosz-japán háború.

Londonból jelenti a Reuter ügynökségnek Kuropatkin táborában levő tudósítója, hogy Kuropatkin hadseregének egész zöme megtette a visszavonulást Mukden felé.

A visszavonuló hadsereg 4 óra 15 perccor megtöltötte a vasutat és az egész pályaudvart.

Az északi irányba való visszavonulásra az oroszok minden reményt elvesztettek.

A japánok átlépték a Künbó folyót és üldözik az oroszokat.

Londonból jelentik, hogy az oroszok hősiességgel harcoltak három napig, de a japánoknak nem tudtak ellentámasztani. — Az ágyuzástól rengett a föld. Az oroszok veszteségét halottakban és sebesültekben 45.000-re becsülik. A japánok vesztesége is eléri a 20.000-et.

A szász király meghalt.

Budapest, okt. 15. Drezdából jelentik, hogy a szász király ma reggel Pillnitzben meghalt.

Budapesti árutözsde.

Készáru: 5-tel magasabb.

— okt. 15

Buza őszre	10 36 —
Buza tavaszra	10 76 —
Rozs őszre	8 82 — 8 83
Rozs tavaszra	8 19 — 8 20
Tengeri őszre	7 50 — 7 51
Zab	6 95 — 6 96
Arpa	7 40 — 7 41

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csöd. A debreczeni törvényszék Miklós és Markbreit debreczeni bazáráru czég (tulajdonos Miklós Dezső) ellen csődöt nyitott. Csődbiztos Kelemen Ernő bírő; tömeggondnok dr. Nagy Sándor, helyettese dr. Csath Sándor ügyvéd. Bejelentési határidő november 30., a felszámolási tárgyalás decz. 16-án lesz, a csődválasztmányt decz. 19-én alakítják meg.

INGATLANOK FORGALMA.

Polgári Bálintné Geréb Juliánna veszi a debreczeni 7087. sz. tjkvben foglalt Tizenháromváros utca 23. sz. háznak a férjét illető fele részt 2962 koronáért.

Nagy Sándor és neje Gombos Zsuzsanna veszik a debreczeni 3378. és 6434. sz. tjkvben foglalt 5 hold 1450 négyszögöl ondódi földet Kapros Józseftől 4000 koronáért.

Kovács Lajos és neje Szabó Róza veszik a debreczeni 6607. sz. tjkvben foglalt 1 hold 1220 négyszögöl homokkerti szőlőt Szabó Gábor és Kállai Sárát illető fele részt 1500 koronáért.

Nádházy Béni és neje Baranyi Vilma veszik a pusztai kishegyesi 21. és 56. sz. tjkvben foglalt 151 hold 1500 négyszögöl tanyaföldet Jeney Miklóstól 126,000 koronáért.

REGÉNY CSARNOK.

A miss felmond.

Irtá: **Csoór Gáspár.**

A „nagy okok“ és egy huszár főhadnagy férj barátságának jellemzésére különben elmondhatunk egyet-mást:

„Miklós a dereseket fogatta be, mikor jól tudhatná, hogy én a sárga csikókat imádom!”

„Miklós megint úgy rohant el a gyakoratra, hogy csak egyszer csókolt meg!”

„Miklós felfűsülte a haját, pedig én az elválasztott frizurával szerettem meg!”

„Miklós hozzá sem nyult a süteményhez, mert nem barackklevár volt benne, hanem szőlőiz!”

„Miklós... —!” De ki tudná mind elsorolni egy héthetes boldogtalan asszony minden keserűségét! Azt csak érezni lehet otthon elzokogni az édes, a jó mama gyöngéd ölén. Az érti meg, csak az!

Özvegy Mándyné meg is értette mindannyiszor. Meg is vigasztalta miattuk a leányát. És aki ilyen ostobaságért haza engedti tutkosni Irént, azt a gyerekasszonyt, aki helyett legalább neki, a tapasztalt missnek, jöhetne meg már egyszer az esze.

Hanem most az egyszer miss nélkül és sirás nélkül állított be otthon Irénke. Ellenben annál dultabb az arca, komor a tekintete.

— Édes anyám, nem megyek vissza többé Miklósához... elválllok tőle! szólalt meg egy tizenhatéves asszonykától telhető határozottsággal.

— Csendesülj le, gyermekem, na-

gyon izgatottnak látszol! Simogatta szép homlokát gyermekének özv. Mándyné. De maga is elkomolyodva, összefont karokkal kezdett sétálni a zongoraszobában. Ugy hallgatta a leánya panaszát.

— Jött haza a gyakorlatról, kezdette Irén, én ott várok szokás szerint a tornác oszlopánál, rám sem néz, csak rohan egyenest az ebédlőbe. Ott felkapta az uborkás üvegemet, feltépte a pergamentjét s mohón nyeldeszi egymá után az uborkáimat!... Amiknek én úgy örültem, hogy meg fogom majd lepni velük vendégeimet! Hogy fogják irigyelni tőlem a Déry-lányok, akiké mind elromlott, az enyém meg mily szépen megérett, pedig most tettem el először életemben uborkát!... És ő elront mindent, durva kezekkel letépi az üvegemről az én pergamentemet és felhamzsolja az én uborkáimat!

— Ha nagyon melege volt, édes leányom! — csitítgatta a felhevült asszonykát édes anyja. Gondold meg, 30 fok hőségben rajzesurozni a Hilában! Milyen jól eshetik ilyenkor egy hűs, leveses kovászos uborka.

— Igen, de meg se csókolja a feleségét! — tört ki egyszerre a zokogás Irén kebléből. Elsőbb neki az a közönséges, komisz kovászos uborka, mint a felesége! Nem szeret... már nem szeret többé Miklós, édes a yám.

A nagyasszony megkönnyebbülten, mosolyogva nézett leányára. — Hát ez a bibi, hogy nem csókolta meg! Nem az uborka!

— Ki is mutatta mindjárt, hogy ne szeret, meg is mondotta! — kesergett tovább Irén. Mikor nekem a sértő mellőzés miatt minden vérem a fejembe szállott és gyűlölni kezdtem a világot, minden kovászos uborkát, rákiáltottam:

— Ki ne vegyen még egy uborkát, Miklós!

(Folyt köv.)

Szőnyeg,
✘ függöny, butorszövet, ✘
linoleum

● raktárunkat, saját házukba ●

Kossuth-utca 5. sz.

|| főzletünk emeleti helyi-
ségeibe helyeztük által. ||

A még raktáron levő
szőnyeg, függöny, butor-
szövet, ágy- és asztalterítőket
ameddig a készlet tart

✦ leszállított árak mellett ✦
árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

KOCH
Placz-utca
51.
Csanak házban.

TESTVÉREK

debreczeni

érfi, fiu-, leányka- és gyermekruha áruház
a legolcsóbb

ruha-forrás.

Olcso, szabott árak.

Igazi urnő

arcának, keblének, kezeinek ápolására
sohasem használjon mást, mint a világ-
hírű 1885 óta törv. védett

KRIEGNER-féle

CRÈME DE MARGUERITET.

Ezen kiváló készítményt kiváló tulajdon-
ságai miatt számosan utánozzák, ez okból
óva intem a n. é. közönséget a silány
utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan

KRIEGNER-féle.

Eredeti nagy tégely 4 korona. —
Próbátégely 1 korona.

Kriegner György gyógyszerháza
a „Magyar”
koronához BUDAPEST, VIII., KÁLVIN-TÉR.

Diskrét postai szétküldés naponta!

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás
odvas fogl
büzös száji

Fenti betegségeknek előidézői kétségte-
lenül az odvas fogak. Ezen remek ame-
rikai szer ezen kínos és kellemetlen
szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki
— maga plombirozhatja —
fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozzék egy háznál
sem, az egyszeri csekély kiadás százszo-
ros kamatja: a nyugalom. A fogfájdal-
makban szenvedőket tehát saját érdeké-
ben felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen
valóban remek háziszert, mely az ame-
rikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fo-
gakra elegendő, használati utasítással 2
korona. 2 kor. 10 fill. előzetes bekül-
dése után bérmentve bárhova. Megren-
delhető egyedül a Magyarországi kép-
viselettől, melynek czime:

„Plombus”-szétküldés, Pásztó, Heves-m.

Az 1895 évi kairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállásokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ és ERŐ FLUID

biztos s kiváló gyors hatású a test bármennyire csúszós bántalmait, u. m. **ízületgyulladás, reuma, i-chias, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 p. alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** gyógyszer-tárában, Király-utca 12, valamint **dr. Egger A.** gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula
gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 11. szám.

Ugyazintén: Debreczenben **Mihailovits Jenő, dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Szilcz Ferencz** gyógyszerészeknél.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.
Külföldi eredményekkel kipróbálva marhák, lovak, sertések és juhoknál

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu gyökérből, ásványi és szerves anyagokból összeállított táppor előnye:

- az „Animal“ táppor az állatok emésztését hathatósan elősegíti
- az „Animal“ táppor az állatok hizását fokozza,
- az „Animal“ táppor az állatok munkabírástát fokozza,
- az „Animal“ táppor a te képződést előmozdítja,
- az „Animal“ táppor az állatok szőrpzódését előmozdítja,
- az „Animal“ táppor a gyapjukpzódését növeli és a szőr fényesedését elősegíti,
- az „Animal“ táppor a betegségek iránti fogékonyt csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomásnál Bécsben, 1903 február 19. 390. A szám és dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár és hítes kereskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903 január, 7442 szám. — Sok ezer elismerőlevél tanuskodik a kitűnő hatásról. — 4000 kereskedőnek állandó raktár Ausztriában. Gyártási engedély Bécsben 20.206/1904. szám

Használati utasítás minden csomagban mellékelve
Egyedüli elárúsítás **Merkli Ferencz** fűszer-, csomage- és borkereskedésben, Debreczen, Fűvészkert-utca 14. szám.

Ügynökök

felvételnek igen kedvező feltételek mellett

Erzsébet-szanatorium-sorsjegyek

részletfizetés melletti elárúsítására.

FUCHS H váltóháza
BUDAPEST IV., Kecskeméti-u. 1.

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja,
hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órák és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Plac-utca 24. szám.

Ki a
tartósságért és finomságért kezeséget vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra javításokat eszközöl.
Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

— Saját ékszer és óra hely —

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

==== Kiválóan jó izü. ====

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 „ „ 4 „ 40 „

FÉRFI RUHASZÖVET

csakis a legszolidabb készítményt, magánosak bámulatos olcsó árban vásárolhatnak

Karl Kasper

posztó elárúsító házából Innsbruckban 20 sz.

- 2-50 frtért 1-15 méter tiszta gyapjuszövet nadrágnak.
- 3-90 „ 3 „ angol mintájú szövet.
- 4-50 „ 3 „ elnyúlhatatlan ruhaszövet.
- 6- „ 3 „ elegáns kammgarn szövet kimenő ruhának.
- 9- „ 3 „ a legújabb divatu szövet különböző színekben, minden évszakra alkalmas.

==== Kérje szövetminták beküldését! ====

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 8 fillér.

HASZNÁLT vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelősség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók, Rámer Sándor nagytrafik udvar Piacz-utca 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Szep bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem töri, nem tépi, mindig szép állásban tartja és seha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszertárában.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és esemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Az előkelő hölgyközönséghez!

Nagyságos asszony!

Halmágyi Sámuel ur
cégvezetőm külföldi utjáról vissza-
térvén, tisztelettel értesitem Nagy-
ságodat, hogy az őszi és téli
idény legújabb modelljeit hozta
magával **Costümökben Blou-
sok, Paletók, Ragán, Have-
lok, Leányköpeny és ka-
bátka, Téli felöltő és Szörme
konfekciókban**, mely ujdonsá-
gokat a sablószerűség jellegétől
megóvándó, kizárólag cégem ré-
szére kötöttem le.

Nagyságod b. megrendelésének
kellemes elvartában vagyok.

kitünő tisztelettel

Klein Sámuel

Halmágyi Sámuel

cégvezető

női- és leány felöltők leg-
nagyobb áruhaza.

DEBRECZEN,

Piacz-utca 47. szám.

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női czugos cipő 2 ⁴⁰ frt	Női füzös cipő fe- kete és színes 2 ⁸⁰ frt	Női gomboscipő 3 frt	Női füzös cipő Box- Calf gombos 4 frt 3 ⁷⁵ frt
Férfi czugos cipő borított és sima 2 ⁶⁰ frt	Férfi hegymászó cipő 3 frt	Férfi czugos Box füzös 4 ²⁵ frt	Női gombos cipő ne- mezből bőrborítással 2 frt
Női füzös cipő er- tar és bőrből, meleg bélvel 3 frt	Női nemez félcipő sarokkal 1 frt	Férfi nemez félcipő sarokkal 1 ²⁰ frt	Igen tastós posztó és oroszlakk czugos cipő duplatalppal 4 ⁷⁵ frt
Füzös cipők leány- kák részére 1 frt	Gombos cipő leány- kák részére 2 frt	Füzös v. gombos gyermek- cipő 90 krtól feljebb.	Színes Mikadó cipő, gyermeknek nők és fér- fiak részére 50 krtól 1 ^{f.} frt

TURUL = Különlegesség! =
„Goodyear Welt.“

cipőgyár részvénytársaság központi
főraktára: DEBRECZEN, csak Piacz-
utca 50. szám.

